

NÓGRÁD VÁRMEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

**Beszámoló az Agrárminisztérium részére a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal
Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főosztálya
által
2024. évben végzett
hatósági ellenőrzésekről**

Készült: 2025. február 12.

Jóváhagyta:

dr. Szabó Sándor
főispán

Beszámoló az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főosztály 2024. évi hatósági tevékenységéről

A fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 568/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet 28.§ (3) bekezdése rendelkezése szerint a fővárosi és vármegyei kormányhivatal ellenőrzési jelentést készít, melyet megküld a szakmai irányító miniszternek az ellenőrzési időszakot követő 30. napig.

Ezen kötelezettség teljesítése érdekében a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főosztálya (a továbbiakban: Főosztály) a 2024. évben lefolytatott hatósági ellenőrzésekről, és azok tapasztalatairól az Agrárminisztériumot, mint szakmai irányítót, az alábbi szakterületi beszámoló megküldésével tájékoztatta.

A Főosztály szervezeti egységei: az **Élelmiszerlánc-biztonsági és Minőségellenőrzési Osztály** és a **Járványügyi és Állatvédelmi Osztály**. A két osztály hatósági tevékenysége az elvégzendő feladatokban mutatkozó átfedések miatt feladat és humán erő átcsoportosítással valósul meg.

I. Élelmiszerlánc-biztonsági és Minőségellenőrzési Osztály hatósági tevékenysége

Élelmiszerlánc-biztonsági feladatok

A Nógrád Vármegyei Kormányhivatalra vonatkozó hatósági ellenőrzési tervet, azaz az integrált többéves nemzeti ellenőrzési terv (ITNET) megvalósítását célzó, 2024. január 1 - december 31. közötti ellenőrzési időszakra lebontott élelmiszerlánc-felügyeleti tervet az élelmiszerlánc-felügyeletért felelős államtitkár az **ÉFÁT/276/2023.** számú levelében, 2023. december 15-én rendelte el.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti terv alapvetően két fő tevékenységet foglal magában: a termékellenőrzést (termék-mintavételi terv) és a tevékenység-ellenőrzést (létesítmény-ellenőrzési terv). A létesítmény-ellenőrzési terv és a termék-mintavételi terv végrehajtása elsősorban a járási hivatalok Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályainak a feladata.

A NÉBIH által vezetett listán szereplő **engedélyköteles élelmiszer-előállítók minden tevékenységét évente egy alkalommal teljes körűen ellenőrizni kell.** A vágóhidak teljes körű élelmiszerhigiéniai ellenőrzésének részét képezik az állatvédelmi, az állategészségügyi szempontok, az állatszállítás és a melléktermék kezelés ellenőrzése is. Ettől eltérően az engedélyezett tejgyűjtőket és tojáscsomagolókat teljes körűen 2 évente, a tejtermelő gazdaságok tejhigiéniai ellenőrzését 3 évente kell elvégezni.

Az engedélyköteles (állati eredetű) élelmiszer előállító létesítményeket, valamint a kiemelt kockázati besorolású növényi eredetű alapanyagokat feldolgozó üzemeket a Főosztály szakemberei ellenőrzik.

2024-ben lényegesen csökkent az élelmiszer-forgalmazáshoz, vendéglátáshoz tartozó ellenőrzések száma, valamint az engedélyköteles élelmiszer előállítás ellenőrzési gyakorisága, a felszabaduló erőforrásokat az ellenőrzések alaposságának, minőségének növelésére fordítottuk.

A Főosztály a járási hivatalok élelmiszer-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályai felett szervezési és szakmai irányítási feladatokat lát el és felügyeli az Élelmiszerlánc-felügyeleti Terv végrehajtását, valamint nyomon követi az ellenőrzési terv teljesülését.

Az Élelmiszerlánc Mintavételi Terv teljesülését a Főosztály Élelmiszerlánc-biztonsági és Minőségellenőrzési Osztálya, oly módon követi nyomon, hogy havi gyakorisággal kér írásos jelentést a járási Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályoktól a végrehajtott mintavételek és ellenőrzések számáról. Amennyiben jelentős mértékű eltérés mutatkozik a tervezett és megvalósult mintavételek/ellenőrzések száma között, az Élelmiszerlánc-biztonsági és Minőségellenőrzési Osztálya írásban hívja fel a végrehajtásért felelős járási hivatal vezetőinek figyelmét az elmaradás pótlására.

A 2024. évi létesítmény-ellenőrzési terv Nógrád vármegye illetékességi területén **263 db** élelmiszer/takarmány-vállalkozás **terv szerinti hatósági ellenőrzését** írta elő. A 2024. december 31-ig végrehajtott terv szerinti ellenőrzések száma: **171 db**, a teljesülési szint ennek megfelelően **72%-os**.

A területi élelmiszerlánc-felügyeleti szerv kockázatbecslése alapján végzett kompenzációs ellenőrzéseket a létesítmény-ellenőrzési tervben előírt tervszámokon felül végzi a hatóság. Nógrád vármegye részére 2024. évben **148 db kompenzációs ellenőrzést** írt elő a terv. A **2024-ben** megvalósult kompenzációs ellenőrzések száma: **254 db**, a teljesülési szint: **172 %**.

A vendéglátás területén a közétkeztetést is végző vendéglátó létesítmények, kiemelten magas adagszámú, kockázatos korcsoportot ellátó konyhák, továbbá a napi menüt is biztosító, illetve kiszállítást is végző vendéglátó létesítmények kerültek elsődlegesen kiválasztásra.

A terv szerinti és kompenzációs ellenőrzéseket **eseti ellenőrzések egészítik ki**. Eseti hatósági élelmiszer-ellenőrzésre kerül sor új létesítmények nyilvántartásba vétele vagy engedélyezése tárgyú hatósági eljárásban, más hatóságtól vagy a fogyasztók részéről érkező, élelmiszer-biztonságot érintő, közérdekű bejelentés esetén, továbbá az utóellenőrzések is eseti ellenőrzésnek minősülnek. Az eseti ellenőrzések száma **2024-ben 200 db volt**.

Általában évente négy alkalommal szezonális élelmiszerlánc-felügyeleti ellenőrzés végrehajtására kerül sor, az ellenőrzéseket az éves létesítmény-ellenőrzési tervben kijelölt egységekben hajtja végre az ellenőrző hatóság. 2024-ben az őszi szezonális élelmiszerlánc-felügyeleti ellenőrzés elmaradt.

1. táblázat

A 2024. évben elvégzett létesítmény-ellenőrzések száma

Az ellenőrzés típusa:	ellenőrzések száma (db)
A létesítmény-ellenőrzési terv keretében végzett hatósági ellenőrzések	172
Kompenzációs ellenőrzések	254
Eseti ellenőrzések	200

Az ellenőrzések során az élelmiszer-higiéniára valamint az élelmiszer – előállításra és forgalmazásra vonatkozó előírások betartását és a jogszerű működés feltételeit ellenőrizte az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv. Az ellenőrző hatóság a jogsértés követően hatósági eljárást indított a felelős ügyféllel szemben és bírság megfizetésére, súlyosabb esetekben a

tevékenység részleges vagy teljes felfüggesztésére került sor.

2. táblázat

A 2024. évben végrehajtott ellenőrzések száma létesítménytípusonként

Létesítmény típusa	ellenőrzések száma (db)
Engedélyköteles létesítmények	22
Bejelentés köteles létesítmények	56
Vendéglátó létesítmények, közétkeztető helyek	193
Élelmiszer-forgalmazó (kereskedelmi) létesítmények	121
Kistermelői élelmiszer-előállítás és forgalmazás, kistermelői vendégasztal szolgáltatás	93
Takarmány-előállító és forgalmazó létesítmények	6

2024-ben az élelmiszer-higiéniai jogszabályok megsértése (takarítatlanság, szennyezett előállítói környezet stb.) miatt 12 esetben, míg nyomon követési hiba miatt 8 esetben szabott ki élelmiszerlánc-felügyeleti bírság szankciót az ellenőrző hatóság, melynek összértéke 5.200.000.-Ft volt, tevékenység felfüggesztésére azonban nem került sor. A legtöbb bírság (13 eset) a vendéglátásban került kiszabásra.

A monitoring mintavételi terv a Nógrád vármegyében előállított és forgalmazott termékekből **2024. január 1. – december 31. közötti időszakban 128 db élelmiszertétel ellenőrzését írta elő. A megmintázott tételek száma 104 db, ennek megfelelően a terv teljesülés 81%-os.**

Az elmaradás a mintavevő eszközök folyamatos hiányával (ezeket központilag biztosítja NÉBIH) illetve a mintavevő hatósági személyek létszámának év közbeni csökkenésével magyarázható. Továbbá a mintavétel teljesülésének feltétele a pontos mintavételi kódok, vizsgálati irányok megadása a laborvizsgálathoz, a nem megfelelő minőségben vagy mennyiségben beküldött minták visszautasítást eredményeznek.

3. táblázat

A 2024. évben forgalomból kivont tételek

forgalomból kivont tételek		Takarmány		Engedélyköteles élelmiszer-előállítás	Bejelentés-köteles élelmiszer-előállítás	Élelmiszer-forgalmazás	Étkeztetés-vendéglátás
		előállítás	forgalmazás				
hazai	száma (db)	1	9			97	60
	mennyisége (kg)	375	17,6			4508	190
tagállami	száma (db)					38	10
	mennyisége (kg)					58	5,84
3. országi	száma (db)					45	1
	mennyisége (kg)					62	0,5

A helyszíni ellenőrzések során az élelmiszer- és takarmánytétel nyomon követési vizsgálata is megtörtént, melynek célja az ismeretlen eredetű és nem igazolt származású élelmiszerek felderítése volt. 2024-ben a lejárt fogyaszthatósági/minőségmegőrzési idejű, továbbá jelölési hiba miatt és a nem azonosítható, nem nyomonkövethető termékek tárolása, forgalmazása miatt **261 élelmiszertételt** vont ki a forgalomból az ellenőrző hatóság és összesen **16 esetben 1.905.000.- Ft élelmiszer-ellenőrzési bírságot és 3.200.000.-Ft élelmiszerlánc-felügyeleti bírságot szabott ki.**

4. táblázat

A 2024. évben alkalmazott szankciók bemutatása és száma létesítménytípusonként

A létesítmény típusa	élelmiszer-ellenőrzési bírság (kifogásolt termék)	élelmiszerlánc-felügyeleti bírság (higiéniai hiányosságok miatt)	élelmiszerlánc-felügyeleti bírság (nyomonkövethetőségi előírások megsértése miatt)	tevékenység felfüggesztés
élelmiszer-előállító hely	0	2	1	0
élelmiszer-forgalmazó hely	10	5	2	0
vendéglátás-közétkeztetés	9	17	5	0

A 2024. évi Termékellenőrzési terv takarmányok összetételi vizsgálatát nem írta elő. 2024-ben a **borászati és alkoholos italok hatósági ellenőrzése** során **50 db termék mintavételét végezte el** az Élelmiszerlánc-biztonsági és Minőségellenőrzési Osztály. A vizsgált termékek közül **1 hibás tétel forgalomból való kivonása történt meg.** Két bor tétel jelölési hibája miatt összesen 60 000.- Ft élelmiszer-ellenőrzési bírságot szabott ki a hatóság. Az év folyamán 9 pálinka, 22 db sör és szeszesital termék vizsgálatát végezte el a hatóság, kifogásolás nem volt.

Az Élelmiszerlánc-biztonsági és Minőségellenőrzési Osztály húsvizsgálói 2018 óta a Főosztály Salgótarján, Baglyasi út 2. sz. alatti telephelyén rendszeresen végzik a vármegye sertésvágóhidjain levágott házi sertések húsvizsgálatának részeként kötelezően előírt Trichinella vizsgálatokat. **2024-ben 2417 db házi sertés vizsgálatára került sor.** A vizsgálóhely 2024-ben is eredményesen vett részt a jártassági körvizsgálaton, ez alapján **Trichinella vizsgálatok végzésére kijelölt, hatósági laboratóriumnak minősül.**

Az **Élelmiszerlánc-biztonsági és Minőségellenőrzési Osztály** az élelmiszerlánc szereplőiről (élelmiszer- és takarmányipari vállalkozások) nyilvántartást vezet. A tárgyévben 6 bejelentés köteles élelmiszer-előállító helyet, továbbá 2 takarmány-előállító üzemet vett nyilvántartásba. Az év folyamán 3 működési engedély kiadására került sor.

II. Járványügyi és Állatvédelmi Osztály hatósági tevékenysége

Az előző évekhez képest az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Létesítmény Ellenőrzési Tervben elrendelt állattartó telepi ellenőrzések száma ismét jelentősen csökkent. A 2024. évi létesítmény-ellenőrzési terv Nógrád vármegye illetékességi területén 65 db állattartó telep és egyéb állattartó létesítmény hatósági ellenőrzését írta elő.

Az állattartó telepek és egyéb állattartó létesítmények ellenőrzési terve kockázatbecslés alapján, illetve a járványügyi kihívások, így a madárinfluenza és az afrikai sertéspestis figyelembevételével történt.

A Kölcsönös Megfeleltetés és az ENAR ellenőrzések tervszámai külön ellenőrzési tervben kerülnek meghatározásra.

1. Állategészségügyi ellenőrzési feladatok:

- az állattartó telepek, állatjóléti létesítmények, állatorvosi rendelők terv szerinti ellenőrzése;
- az állatállományok kötelező vizsgálatainak elvégzése, illetve a szolgáltató állatorvosok által történő mintavételek kiosztása és a végrehajtás ellenőrzése (TBC, brucellózis, EBL, KSP/ASP, PRRS, Aujeszky, szalmonella vizsgálatok, stb.);
- állathullák, illetve állati eredetű melléktermékek megsemmisítésének ellenőrzése és koordinálása;
- állatvédelmi hatáskörben végzett eseti ellenőrzések.
- állatgyógyászati termékek kiskereskedelmének ellenőrzése
- kutyaszaporítás ellenőrzése
- a Járványügyi monitoring program teljesülésének nyomonkövetése
- az afrikai sertéspestis (ASP) elleni védekezés szervezése, irányítása, felügyelete, a mintavételekkel kapcsolatos feladatok koordinálása, a mintaátadást és mintaküldést biztosító ügyeleti rendszer megszervezése.

1. táblázat

A 2024. évben elvégzett állategészségügyi ellenőrzések

Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzések száma (db)
Állattartó telepek, valamint az állattartással kapcsolatos egyéb állatjóléti létesítmények terv szerinti állategészségügyi ellenőrzése, állatorvosi rendelők ellenőrzése	84
ENAR (nyilvántartással kapcsolatos) ellenőrzések	34
KM ellenőrzések	13
Eseti ellenőrzések	42

Sertéstartó telepek ellenőrzése során a telepi zártság, a járványvédelem, az állatok nyomon követése, a telepi dokumentáció, gyógyszerhasználat, az állati melléktermék kezelés

(különösen az állati hullakezelés), valamint a sertéstartás állatvédelmi aspektusainak ellenőrzése volt a prioritás.

A Járványügyi és Állatvédelmi Osztály (a továbbiakban: JÁO) 2024-ben is kiemelt feladatként kezelte a Nógrád megyében 2018-tól vaddisznókban jelen lévő afrikai sertéspestis (ASP) állatjárványt, működtette a Helyi Járványvédelmi Központot.

A 2020 - 2023. évi magas patogenitású madárinfluenza járványokat követő tapasztalatok alapján nagy hangsúly került a **baromfi állományok** esetében a **telepi zártságra, a hatályos járványvédelmi előírások** napi rutin munkavégzésbe való beépülésére, funkcionális megvalósulására (különösen a személy-és járműforgalommal, valamint a takarítással-fertőtlenítéssel kapcsolatos előírások vonatkozásában), az állatok **nyomon követésére**, a telepi gyógyszerhasználatra, a telepi dokumentáció felügyeletére, valamint az **állati eredetű melléktermék kezelésre** (különösen az állati hullakezelésre).

Ellenőrizni kellett az Országos Főállatorvos 3/2017. számú határozatában foglalt minimum feltételek meglétét.

Szarvasmarha, valamint juh- vagy kecsketartó telepek ellenőrzése során kiemelt szerepet kapott az **általános dokumentáció és nyomon követés** ellenőrzése, a telepi gyógyszerhasználat, valamint az adott állatfajra vonatkozóan **kötelező vizsgálatok**, így a **gümőkór, brucellózis, leukózis vizsgálatok**, a BSE/TSE mintaküldés elvégzése, valamint az **állati eredetű melléktermékek kezelésének** (különösen az állati hullakezelés) ellenőrzése.

Szarvasmarhák enzootiás leukózisa tekintetében az országmentesség elérése szintén rövidtávú cél volt, ezért a leukózis ellenőrző vizsgálatok elvégzésének teljesítése is prioritás volt.

2. táblázat

A 2024. évben elvégzett járványügyi monitoring vizsgálatok

bluetongue	30
madárinfluenza	88
Brucella melitensis	62
BSE-TSE	528
Afrikai sertéspestis (ASP)	6671
Aujeszky-féle betegség, Br. suis, PRRS	163

A járási hivatalokhoz benyújtott, az egyes állatbetegségek megelőzésével, illetve leküzdésével kapcsolatos támogatások igénylésének és kifizetésének rendjéről szóló 148/2007. (XII. 8.) FVM rendelet szerint benyújtott kérelmekre hozott határozatok alapján a **Járványügyi és Állatvédelmi Osztály** megállapítja jogosultságot a támogatott szolgáltatás igénybevételére és a támogatási kérelmeket és azok mellékleteit megküldi a Magyar Államkincstárnak. **2024-ben a támogatási kérelmekhez kapcsolódó határozatok száma: 273 db volt, az ezekhez kapcsolódó pénzügyi kifizetések összege 74.154.294 Ft.**

2. Állattenyésztési hatósági feladatok

2024-ben az állattenyésztési hatósági feladatok ellátása során 38 helyszíni ellenőrzést végzett el a Járványügyi és Állatvédelmi Osztály. Az ellenőrzés során jogsértést nem tapasztalt a hatóság.

3. Állatvédelmi feladatok

2024-ben állatvédelmi tárgyú közérdekű bejelentés 11 db volt, melyből 2 állatvédelmi eset megalapozottnak bizonyult. A két eset bejelentése megegyezett, az ügyben hatósági eljárást indult, az állattartót a jogsértő helyzet megszüntetésére, valamint élelmiszerlánc-felügyeleti bírság megfizetésére kötelezte az eljáró hatóság.

III. Összegzés

2024-ben lényegesen csökkent az élelmiszer-forgalmazáshoz, vendéglátáshoz tartozó terv szerinti ellenőrzések száma, továbbá a kompenzációs és az eseti jellegű ellenőrzések teljesülési szintje emelkedett (156%). Az engedélyköteles és a bejelentés köteles élelmiszer előállítás ellenőrzési gyakorisága 18%-al csökkent, a felszabaduló erőforrásokat az ellenőrzések alaposságának, minőségének növelésére fordította a hatóság.

A 2024. év főbb adatait a 2023. év hasonló adataival összehasonlítva elmondható, hogy 34%-al több hiányosság került megállapításra, továbbá megállapítható, hogy összességében a 2024. évben elvégzett ellenőrzéseknek mindössze 10%-a végződött eljárás megindításával, illetve bírság szankció kiszabásával.

Készítette:

Dr. Szabó Sándor főispán nevében és megbízásából:

Dr. Imre Sándor
főosztályvezető, vármegyei főállatorvos